

Ansigte på en afvist

Rikke Christoffersen har i årevis lidt af angst, men blev alligevel vurderet til ikke at være syg nok til at få sygehusbehandling. Hun er ikke ene: Sidste år blev op mod hver fjerde henviste patient afvist af landets psykiatriske sygehuse.

Rikke Christoffersen var 17 år gammel, da hun en aften sad i biografen sammen med en veninde og pludselig følte, at hun ikke kunne se ud af sit højre øje. Hun begyndte at ryste over hele kroppen, fik hjertebanken og måtte gå udenfor.

- Det føltes som en uendelighed, men det varede nok i virkeligheden kun et par timer. Da det var overstået, kom min mor og hentede mig.

Rikke boede ikke længere hjemme, men den nat sov hun sammen med sin mor. Efter et par dage kontaktede hun sin læge. De havde to eller tre samtaler i de følgende uger, og så anbefalede han hende at begynde at tage antidepressiv medicin.

Det var i efteråret 2013, og Rikke blev samtidig henvist til en privat psykolog.

- Men jeg havde ikke råd til psykologbehandling. Mine penge gik til at købe mad og betale husleje, fortæller hun.

- Min læge fortalte mig, at han normalt ikke udskrev antidepressiv medicin til så unge mennesker. Jeg tænkte, at han selvfølgelig vidste, hvad han gjorde, og at jeg jo måtte have brug for det.

Rikke fik en recept på Citalopram (antidepressiv medicin, *red.*), men pillerne virkede ikke, og på hendes uddannelsesinstitution, HF/VUC FYN i Odense, tilbød studievejlederen, at hun kunne få hjælp hos skolepsykologen. Efter nogle samtaler vurderede skolepsykologen, at Rikke formentlig led af panikanngst.

Måneder med angst

I august måned 2014 begyndte Rikke jævnlige angstanfald. Hun blev sygemeldt fra studiet, og hendes studievejleder gav hende en deltidssygemelding, så hun stadig kunne få SU.

Hun lå i sin seng det meste af dagen og forsøgte at sove problemerne væk. I samme periode satte Rikkens læge Citalopramdosis op til det dobbelte. Det fik hun det endnu værre af. Hun blev fysisk dårlig og svimmel, og det føltes, som om der gik stød gennem hendes krop.

Et par måneder senere fik Rikke endnu et angstanfald. En veninde ringede til Lægevagten, som henviste hende til Psykiatrisk Skadestue i Odense. Her blev hun modtaget af en sygeplejerske, som sendte hende videre til en psykiater, der efter en samtale gav Rikke søvnmedicinen Cirkadin.

- Den hjalp mig med at sove, og i de følgende uger begyndte jeg at få en hverdag igen, hvor jeg havde lyst til at lave ting og se folk. Den antidepressive medicin stoppede jeg med at tage på grund af bivirkningerne.

Efter skadestuebesøget blev Rikke henvist af sin læge til Børne- og Ungdomspsykiatri Odense for vurdering af depression. Fire uger senere kom hun til samtale hos to sygeplejersker hos Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, og i deres vurdering står der:

”Ved samtalen ses en ung kvinde på 19½ år, som reagerer med depressionslignende og angstlignende symptomer. Der ses at være et stort pres og har været et stort pres på Rikke gennem flere år. (...) Rikke har skullet klare sig en del selv, har boet alene de sidste par år. Aktuelt også pres på hende, fordi hun skal klare 23 timer i skoleregi. Der er således tale om en belastningsreaktion kombineret med en personlighedsmæssig følsomhed og påvirkning af de svære belastninger gennem flere år.”

Hun forlod Børne- og Ungdomspsykiatri Odense med diagnoserne *'blandet angst-depression tilpasningsreaktion'*, *'adfærds-*

>

AFVISTE PATIENTER I PSYKIATRIEN

Danske Regioner kan p.t. ikke sætte tal på, hvilke patientgrupper der afvises af de psykiatriske sygehuse. I den høje ende sendte Afdeling Q, Risikov Psykiatrisk Hospital – en af landets største behandlingsafdelinger for angst og depression – 43 procent af de henviste patienter tilbage til egen læge efter en indledende udredende samtale fra juni til december 2014.

På landsplan er antallet af henviste patienter til de regionale psykiatriske sygehuse steget med 13 procent fra 2012 til 2014. Omkring hver fjerde af alle henvendelser til praktiserende læger indeholder psykiske problemstillinger, vurderer Sundhedsstyrelsen.

- > *mæssig eller emotional forstyrrelse i barndom eller adolescens* – og med en besked om, at hun ikke ville få tilbudt behandling hos Børne- og Ungdomspsykiatri Odense.

Forstår det ikke

Rikke Christoffersens historie er blot ét tal i den statistik, som Danske Regioner for nylig oversendte til Folketingets sundhedsudvalg, og som viser, at op mod hver fjerde henviste patient til landets psykiatriske sygehuse blev afvist sidste år.

Rikke forstår stadig ikke, hvorfor hun ikke fik tilbudt behandling den dag i december måned.

- Jeg blev meget ked af det bagefter. Jeg ved ikke, hvor jeg skal hente hjælp, og jeg har ikke særlig mange penge, siger hun.

Ifølge Danske Regioners 'målgruppeafgrænsning for sygehuspsykiatrien' har patienter ret til behandling i sygehusvæsenet, hvis de har "betydelig forpinthed" eller "betydelig nedsættelse i funktion, hvad angår sociale og skole/arbejds-mæssige sammenhænge relateret til psykisk sygdom."

Alligevel vurderede Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, at Rikke ikke var syg nok til at få tilbudt behandling i sygehuspsykiatrien.

- De sagde til mig, at jeg skulle være glad for, at jeg ikke var rigtig syg. Men det kunne jeg ikke rigtig bruge til noget, for jeg havde det virkelig dårligt. Jeg har prøvet mange gange ikke at blive taget alvorligt, og jeg forstår ikke, hvorfor de ikke tilbød mig behandling, når jeg nu har behov for det, siger hun.

Rikke Christoffersen har en følelse af, at afvisningen mest handler om penge. Men så simpelt kan man ikke udlægge teksten, mener Danske Regioners formand Bent Hansen. Han anerkender, at der er tale om høje afvisningstal fra de psykiatriske sygehuse i 2014, men han mener ikke, tallene kan forklares med, at sygehusene mangler ressourcer.

De sagde til mig, at jeg skulle være glad for, at jeg ikke var rigtig syg. Men det kunne jeg ikke rigtig bruge til noget, for jeg havde det virkelig dårligt.

- Når så mange patienter afvises, kunne det tyde på, at de praktiserende læger er i tvivl om, hvornår de skal sende patienter til behandling på de psykiatriske sygehuse, siger Bent Hansen.

Uanstændig behandling

Thorstein Theilgaard, generalsekretær i Bedre Psykiatri, ser anderledes på sagen.

- Vi hører jævnligt om borgere, der afvises af de psykiatriske sygehuse, selv om de er blevet henvist flere gange, og selv om alt tyder på, at de har brug for behandling, siger Thorstein Theilgaard.

- Man kan få den mistanke, at for mange patienter afvises, uanset at de har brug for hjælp, siger han.

Ifølge de praktiserende lægers netop afgående formand, Bruno Meldgaard, kan de mange afviste patienter skyldes manglende ressourcer.

- Når vi henviser patienter til psykiatrien, er det, fordi vi oplever, at en patient har et psykiatrisk problem, og at vurderingen og behandlingen af patienten ligger uden for vores bord rent fagligt og ressourcemæssigt, siger formanden for PLO.

Dansk Psykolog Forenings formand, Eva Secher Mathiasen, kalder 2014-tallene for rystende.

- Patienter, der har et behandlingskrævende problem, skal selvfølgelig tilbydes offentligt finansieret behandling. Så er det mindre vigtigt, om de får hjælp i psykiatrien eller hos en privat psykolog, siger Eva Secher Mathiasen.

- Det er uanstændigt at behandle udsatte mennesker på den måde. Det går ud over folk, som ikke har kræfter til at råbe op, og som ofte ikke har ret mange penge.

- - -

I januar måned stoppede Rikke Christoffersen med at tage søvnmedicin, og siden har hun oplevet de foreløbig værste angstanfald i sit liv. Hun har siden kontakttet flere psykologcentre, der først kan tilbyde hende behandling efter to-tre måneders ventetid, hvis Sygesikringen skal dække noget af hendes regning.

Den 3. marts begyndte Rikke i et behandlingsforløb hos en privat psykolog. Her betaler hun selv det fulde beløb. ■

Henning Due, pressekonsulent
hed@dp.dk